

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 29 maja 2024 r.

Poz. 2136

UCHWAŁA NR VIII/3/2024 RADY MIEJSKIEJ W STARACHOWICACH

z dnia 24 maja 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609), art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818) Rada Miejska w Starachowicach uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Usług Społecznych w Gminie Starachowice w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Starachowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Starachowicach

Michał Walendzik

Załącznik
do Uchwały Nr VIII/3/2024
Rady Miejskiej w Starachowicach
z dnia 24 maja 2024 r.

PROGRAM USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE STARACHOWICE

Starachowice 2024 r.

Fundusze Europejskie
dla Świętokrzyskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WOJEWÓDZTWO
ŚWIĘTOKRZYSKIE

Spis treści

Wstęp	3
Słowniczek	4
Nazwa i cel Programu	5
Okres realizacji Programu	9
Opis potrzeb uzasadniających realizację Programu	9
Koncepcja i metodologia badania	10
Wyniki badania	10
Wnioski i rekomendacje oraz kierunki działań wynikające z badania	13
Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem	16
Określenie usług społecznych oferowanych w Programie	17
Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie	20
Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg	20
Sposób dokumentowania spełniania warunków	26
Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych	26
Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji	27
Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji	28
Monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS)	28
Monitorowanie, jako element zarządzania strategicznego	29
Mierniki efektywności Programu	30
Budżet Programu oraz źródła jego finansowania	31
Podsumowanie	32
Spis tabel	33

Wstęp

Przedstawiony Program Usług Społecznych w Gminie Starachowice, który obejmuje realizację usług społecznych w okresie od VI 2024 do XI 2026 stanowi kontynuację **misji budowania lokalnego systemu usług społecznych, zapewniającego usługi, dostępne dla ogółu mieszkańców, której podjęła się Gmina Starachowice w 2021 roku i konsekwentnie ją realizuje**. Realizatorem Programu jest Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, które powstało 1 stycznia 2021 roku poprzez przekształcenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Istotną cechą **Programu Usług Społecznych dla Gminy Starachowice** jest oferta usług, świadczonych przez specjalistów, reprezentujących różne zawody pomocowe, uzupełniane wsparciem społecznym, oferowanym przez członków lokalnej społeczności w trybie pomocy sąsiedzkiej, grup samopomocowych czy wolontariatu.

Uchwalenie kolejnego, trzeciego **Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice** pozwoli na kontynuację usług społecznych, skierowanych do osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Co istotne, korzystanie z usług społecznych określonych w programie nie wymaga wydania decyzji administracyjnej i nie łączy się z nabyciem statusu „klienta pomocy społecznej”. Usługi społeczne określone w **Programie Usług Społecznych dla Gminy Starachowice** mają zatem charakter powszechny i mogą z nich korzystać wszyscy mieszkańcy.

Opracowanie **Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice** miało charakter partycypacyjny. W proces ten została włączona społeczność lokalna.

Partycypacyjny charakter opracowania **Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice** (zwanym dalej Programem) pozwolił na wprowadzenie usług społecznych, odpowiadających na rzeczywiste potrzeby mieszkańców Gminy Starachowice.

Słowniczek

1. **CUS** – Centrum Usług Społecznych w Starachowicach
2. **Ekonomia społeczna** – działalność podmiotów ekonomii społecznej na rzecz społeczności lokalnej w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej, tworzenia miejsc pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenia usług społecznych, realizowana w formie działalności gospodarczej, działalności pożytku publicznego i innej działalności o charakterze odpłatnym. Opracowano na podstawie art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1812 ze zmianami).
3. **JST** – jednostka samorządu terytorialnego
4. **Podmioty ekonomii społecznej (PES):**
 - spółdzielnia socjalna,
 - warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
 - centrum integracji społecznej i klub integracji społecznej,
 - spółdzielnia pracy, w tym spółdzielnia inwalidów i spółdzielnia niewidomych oraz spółdzielnia produkcji rolnej,
 - organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 i 1265), z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych (w tym: fundacje i stowarzyszenia),
 - podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (w tym: spółdzielnie socjalne, spółki z o.o. i spółki akcyjne non profit).

Opracowano na podstawie art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1812 ze zmianami).

5. **Program** - Program Usług Społecznych w Gminie Starachowice

Nazwa i cel Programu

Nazwa Programu	Program Usług Społecznych w Gminie Starachowice
Cel Programu	Zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości trwałych i przystępnych cenowo usług

Cel główny zostanie osiągnięty przez realizację 3 celów szczegółowych (operacyjnych):

.1. Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla mieszkańców Starachowic

Działania prowadzące do realizacji celu będą skoncentrowane na realizacji usług społecznych odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Podejmowane działania pozwolą na udzielanie kompleksowej, spersonalizowanej pomocy mieszkańcom Starachowic, o których mowa w art. 2 ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Rezultaty podejmowanych działań:

- Wzrost dostępności do kompleksowych usług społecznych dla mieszkańców Starachowic.

.2. Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych

Środkiem realizacji celu jest odpowiednie zarządzanie procesem świadczenia usług społecznych. Usługi społeczne będą świadczone przez specjalistów reprezentujących różne zawody pomocowe, którzy są zatrudnieni u różnych usługodawców, współpracujących z CUS. Każdy z nich powinien zachować odpowiednie standardy jakości realizowanych usług, a ich praca powinna być na bieżąco monitorowana.

Rezultaty podejmowanych działań:

- Wysoka jakość usług społecznych dzięki standaryzacji i monitorowaniu usług społecznych.

.3. Koordynacja usług społecznych i zdrowotnych

Bardzo ważnym elementem utworzenia CUS jest koordynacja usług społecznych z różnych systemów pomocy społecznej, polityki rodzinnej, promocji i ochrony zdrowia, kultury, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych. Celem CUS jest integrowanie i koordynowanie usług świadczonych przez różnych lokalnych usługodawców (publicznych i niepublicznych) współpracujących z centrum.

Rezultaty podejmowanych działań:

- Koordynowanie usług z różnych systemów i informowanie o usługach świadczonych przez podmioty współpracujące z CUS.

CUS w Starachowicach zakłada współpracę z następującymi podmiotami:

- podmiotami ekonomii społecznej, świadczącymi usługi społeczne,
- jednostkami organizacyjnymi Powiatu Starachowickiego (Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy),
- innymi jednostkami organizacyjnymi Gminy Starachowice (np. MOSiR, ŚDS),
- instytucjami kultury,
- organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze realizowanych przez CUS usług.

Podmioty ekonomii społecznej są ważnym partnerem dla Miasta Starachowice, z uwagi na następujące aspekty:

- nie działają dla zysku, przeznaczając go na realizację społecznej misji,
- tworzą miejsca pracy dla osób marginalizowanych, zmniejszając obszary wykluczenia społecznego,
- innowacyjność i elastyczność, o którą dużo trudniej w jednostkach samorządu terytorialnego i ich jednostkach organizacyjnych, z uwagi na sposób zarządzania oraz w biznesie, który działa wyłącznie z dala od zysku.

Zwiększeniu udziału podmiotów ekonomii społecznej w realizacji usług społecznych sprzyjać będą:

Działania w sferze zamówień publicznych, w tym:

- stosowanie klauzul i aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych;

- udzielenia zamówień na usługi cateringowe w sposób zapewniający uzyskanie najlepszych efektów zamówienia, w tym efektów społecznych, środowiskowych oraz gospodarczych zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych albo zasadą konkurencyjności;

- stosowania preferencji dla PES poprzez stosowanie przewidzianym prawem trybów, w tym z ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej lub ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2085, z późn. zm.), uwzględnianie aspektów społecznych przy udzielaniu zamówień zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych albo zasadą konkurencyjności.

Schemat Nr 1. Cele Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice, opracowanie własne

Okres realizacji Programu

Okres realizacji Programu: czerwiec 2024 r. – listopad 2026 r.

Pozostałe informacje związane z okresem realizacji Programu:

1. Usługi społeczne wskazane w Programie będą współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027.
2. Kolejna diagnoza usług społecznych zostanie przeprowadzona w roku 2026, co nie wyklucza możliwości jej wcześniejszej aktualizacji.
3. Miasto Starachowice/CUS Starachowice ma możliwość wdrażania wielu podobnych programów w odpowiedzi na aktualne wyzwania społeczne.

Opis potrzeb uzasadniających realizację Programu

Podstawę opracowania Programu Usług Społecznych w Starachowicach stanowią dwa dokumenty badawcze:

- „Diagnoza potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Starachowice” przeprowadzona w okresie styczeń – marzec 2021 roku. Warto zaznaczyć, że wiele ówczesnych ustaleń badawczych pozostaje w mocy, choć po dwuletnim okresie funkcjonowania CUS niektóre z nich wymagały aktualizacji lub ponownej weryfikacji.
- Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”, opracowane na podstawie badania przeprowadzonego w okresie styczeń – luty 2023. Raport z badania zawiera wyniki monitoringu realizowanych usług i diagnozę społeczną pod kątem usług społecznych w Starachowicach wraz z elementami ewaluacji oraz badania satysfakcji klienta.

Przeprowadzone działania diagnostyczne stały się podstawą identyfikacji oraz analizy potrzeb uzasadniających realizację programu. Pozwoliły również na określenie przewidywanej liczby odbiorców usług społecznych, skonstruowanie katalogu usług społecznych, określenie kryteriów i trybu kwalifikacji do skorzystania z usług społecznych oraz ustalenie podstawowych zasad realizacji usług.

Koncepcja i metodologia badania

Podejście metodologiczne

W badaniu zastosowano triangulację metodologiczną, a więc połączenie różnych, wzajemnie komplementarnych metod i technik badawczych (ilościowych i jakościowych). Uzyskany obraz jest wielowątkowy, wielopłaszczyznowy, a także – ze względu na możliwość zestawienia i porównania opinii różnych grup respondentów – wieloperspektywiczny („zasada WWW”). Innymi słowy, przeprowadzone badanie miało charakter **kompleksowego, wieloetapowego i rozłożonego w czasie przedsięwzięcia.**

Metody i etapy badawcze:

- 1) Analiza danych zastanych (desk research),
- 2) Wywiady telefoniczne/internetowe (CATI/CAWI) z klientami Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, N=127 osób
- 3) Wywiady telefoniczne/internetowe (CATI/CAWI) z mieszkańcami Starachowic, N=168
- 4) Indywidualne Wywiady Pogłębione (IDI) z klientami Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, N=10
- 5) Indywidualne wywiady pogłębione (IDI) z wykonawcami, realizującymi usługi społeczne na zlecenie Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, N=5
- 6) Zogniskowane Wywiady Grupowe (FGI) z pracownikami Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, N=5
- 7) Warsztaty rekomendacyjne z przedstawicielami pracowników i partnerów Centrum Usług Społecznych w Starachowicach, N=2.

Wyniki badania

Poziom zadowolenia z jakości obsługi w CUS

Wszyscy badani klienci CUS są zadowoleni z jakości obsługi klienta w CUS, przy czym 94% wyraża najwyższy poziom satysfakcji, a średnia ocena w skali pięciostopniowej wynosi 4,94, co należy interpretować jako opinię zbliżoną do zdecydowanie pozytywnej kategorii odpowiedzi (5). Nie odnotowano jakichkolwiek wskazań negatywnych, neutralnych lub ambiwalentnych. Powyższa ocena obejmowała wszystkie ważne aspekty związane ze sposobem załatwiania spraw w CUS, a więc jakością pracy Biura Obsługi Klienta (BOK) i Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS). 99% badanych

poleciłoby innym osobom skorzystanie z oferty tej instytucji. Ankietowani klienci nie odnotowali jakichkolwiek trudności we współpracy z BOK i KIPUS.

Zapotrzebowanie na usługi społeczne

Tabela Nr 1. Zapotrzebowanie na usługi społeczne w Starachowicach

Lp.	Zapotrzebowanie nas usługi społeczne	Odpowiedzi
1	Wyjazdy, wycieczki	25%
2	Zajęcia ruchowe	19%
3	Usługi kulturalne	17%
4	Złota rączka, mobilny konserwator	9%
5	Usługi opiekuńcze	8%
6	Mobilny fizjoterapeuta	8%
7	Taksówka dla seniora	6%
8	Mobilny fryzjer, kosmetyczka	6%
9	Usługi rehabilitacyjne	4%
10	Usługi gospodarczo - porządkowe	3%
11	Aktywizacja, integracja społeczna	3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”

Badani odbiorcy usług CUS w największym stopniu chcieliby korzystać z usług o charakterze powszechnym, jak wyjazdy (wycieczki), zajęcia ruchowe oraz oferta kulturalna (w tej kategorii mieszczą się również wyjazdy, np. do teatru lub filharmonii). Pozostałe preferowane usługi są dopasowane do specyficznych potrzeb odbiorców związanych ze stanem zdrowia, stopniem samodzielności, sytuacją rodzinną czy warunkami mieszkaniowymi, tj.: usługi złotej rączki, usługi opiekuńcze, fizjoterapia, usługi transportowe, fryzjer lub kosmetyczka, rehabilitacja, usług gospodarczo-porządkowe oraz działania z zakresu aktywizacji i integracji społecznej.

Ocena pracy personelu realizującego usługi społeczne

Ankietowani odbiorcy usług CUS oceniali następujące aspekty, związane z organizacją oraz pracą personelu wykonującego usługi społeczne, średnia w skali 1-5:

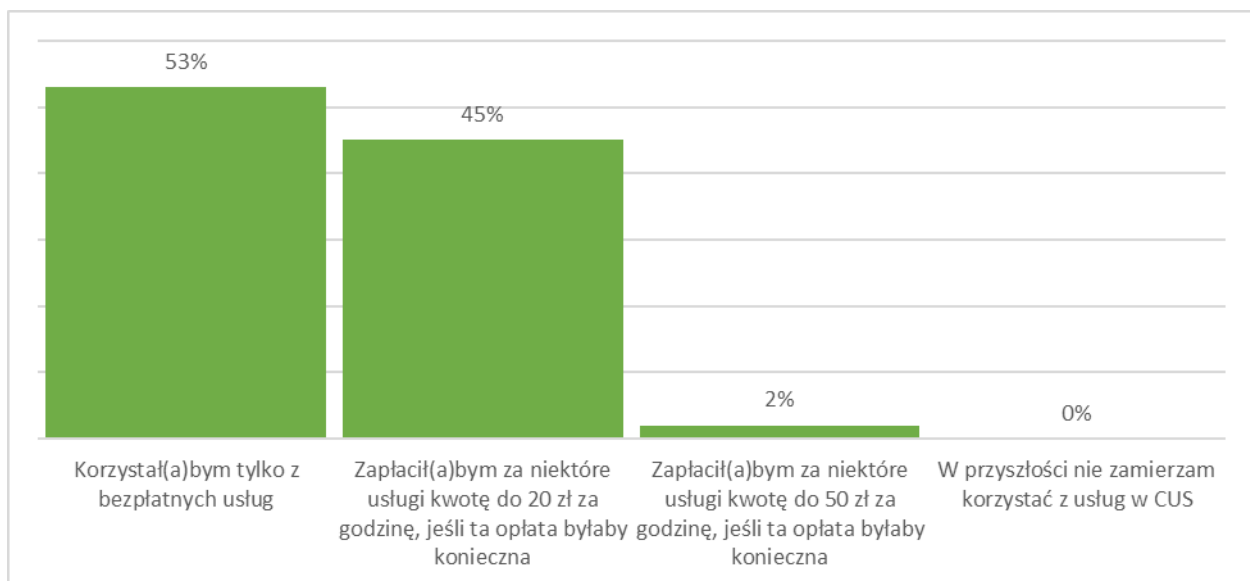
- zachowanie prywatności i poufności: 4,94,
- dogodny termin świadczenia usług (dzień, godzina): 4,92,
- życzliwość, uprzejmość i kultura osobista osób wykonujących usługi: 4,91,
- empatia i chęć pomagania innym przez osoby wykonujące usługi: 4,91,

- profesjonalizm, kompetencje osób wykonujących usługi: 4,86,
- okres oczekiwania na skorzystanie z usług: 4,76,
- zakres i wymiar przyznanych usług (np. liczba godzin w relacji do potrzeb): 4,31.

Największe wątpliwości budzi ostatnia z wymienionych kwestii. 76% badanych pozytywnie ocenia zakres i wymiar przyznanych usług, a przeszło połowa badanych deklaruje całkowity poziom zadowolenia. 24% udziela odpowiedzi neutralnej lub ambiwalentnej, odnotowano również jednostkowe oceny negatywne. Informacje na temat postrzeganych słabych stron, pożądanych zmian lub usprawnień w obszarze organizacji usług zostały zebrane na podstawie odpowiedzi na pytanie otwarte. 39% badanych odbiorców usług CUS spontanicznie deklaruje, że nie dostrzega tego rodzaju mankamentów. 15% oczekuje zwiększenia dostępności dotychczas świadczonych usług (większej liczby godzin i/lub zakresu usługi). W największym stopniu dotyczyło to takich usług, jak wyjazdy, usługi kulturalne, zajęcia ruchowe, rehabilitacja, usługi opiekuńcze oraz gospodarczo-porządkowe.

Odpłatność za korzystanie z usług społecznych

Wykres Nr 1. Ocena gotowości do ponoszenia opłat za korzystanie z usług społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”

Przeszło połowa badanych deklaruje chęć korzystania wyłącznie z bezpłatnych usług społecznych. Istotnie częściej są to mężczyźni (76%) w porównaniu z kobietami (43%). Wysoki rezultat odnotowano w grupie osób z niepełnosprawnością inną niż ruchowa (70%), w grupie badanych, w których gospodarstwach domowych zamieszkują osoby zależne, wymagające wsparcia (70%) oraz wśród klientów odwiedzających CUS nie rzadziej niż raz

w miesiącu (61%). Mniej niż połowa badanych byłaby gotowa do ponoszenia opłat na niektóre usługi społeczne w wysokości 20 zł za godzinę. Zdecydowanie częściej są to kobiety (56%) niż mężczyźni (22%). Na tle pozostałych grup respondentów wyróżniają się osoby w wieku podeszłym, między 60 a 74 rokiem życia (62%), a także klienci CUS z wykształceniem wyższym (67%). 2% uczestników pomiaru deklaruje, że mogłoby zapłacić kwotę 50 zł za godzinę usługi, natomiast żaden z nich nie zadeklarował, że chciałby zaprzestać korzystania z usług społecznych organizowanych przez CUS.

Jakość życia

Na potrzeby badania przyjęto, że pomiar jakości życia oznacza próbę odpowiedzi na pytanie o poziom rozwoju społeczno-ekonomicznego, a także ocenę zadowolenia z życia – w różnych aspektach, w tym w odniesieniu do stopnia zaspokojenia potrzeb lokalnych (np. poprzez świadczenie usług publicznych).

Z badania wynika, iż 41% badanych mieszkańców wysoko ocenia jakość życia w mieście, zaś odmienną opinię wyraża 24% ankietowanych. Średnia w skali 1-5 wynosi 3,25. Najbardziej pozytywne oceny formułują osoby starsze (72% pozytywnych wskazań w grupie respondentów powyżej 60. roku życia). 82% uczestników pomiaru wiąże przyszłość – swoją i swojej rodziny – z miejscowością zamieszkania.

Warto podkreślić, iż wysoka ocena jakości życia w Starachowicach współwystępuje z wiązaniem planów na przyszłość z tą miejscowością, poczuciem sprawczości oraz wysokim poziomem zaufania do innych.

Wnioski i rekomendacje oraz kierunki działań wynikające z badania

1	<p>Rekomendacja:</p> <p>Kontynuacja i utrzymanie dotychczasowego poziomu świadczenia usług społecznych. Odbiorcy oczekują, co najmniej utrzymania dotychczasowego standardu, a także - w miarę możliwości – większej dostępności niektórych usług. Konieczne jest zapewnienie ciągłości świadczenia usług, a na poziomie komunikacji społecznej – dostarczenie odbiorcom poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none">• Zniwelowanie istniejących obaw, że CUS może zostać zlikwidowany, a lokalna oferta usługowa – znacząco zredukowana,• Informowanie o ofercie usług społecznych,
----------	---

	<ul style="list-style-type: none">• Informowanie o konieczności wprowadzenia opłat za usługi społeczne i zaletach tego rozwiązania,• Promocja poszczególnych usług, ponieważ brak zainteresowania daną usługą może wynikać m.in. z braku wiedzy na temat szczegółów jej realizacji czy potencjalnych korzyści dla odbiorcy,• Traktowanie CUS jako kompendium wiedzy na temat lokalnych usług, świadczonych przez różne podmioty (publiczne i niepubliczne), co rodzi konieczność zbudowania relacji z innymi podmiotami lokalnymi w celu zapewnienia sprawnego przepływu aktualnych informacji o lokalnej ofercie.
2	<p>Rekomendacja: Wprowadzenie odpłatności za część usług społecznych. Liczna grupa odbiorców deklaruje gotowość do ponoszenia opłat. Koszty świadczenia usług wzrastają, a zainteresowanie ofertą CUS jest coraz większe. Odpłatność daje możliwość zwiększenia liczby świadczonych usług oraz wywiera efekty motywujący i dyscyplinujący (klienci wnioskuje tylko o te usługi, które są im naprawdę potrzebne).</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none">• Informowanie o odpłatności,• Pobieranie opłat przed realizacją usługi, a nie po zakończeniu miesiąca rozliczeniowego (ze względu na problem z egzekwowaniem odpłatności po wykonaniu usługi).
3	<p>Rekomendacja: Współdecydowanie o zakresie i wymiarze świadczonych usług przez KIPUS oraz przedstawicieli wykonawców, profesjonalistów w swojej dziedzinie, którzy potrafią ocenić potrzeby odbiorców.</p> <p>Kierunki działań:</p> <ul style="list-style-type: none">• Wymiana informacji pomiędzy KIPUS a Usługodawcami,• Elastyczne procedury, pozwalające na aktualizację przyznanych usług.

4	Rekomendacja: Większa elastyczność w sposobie pakietowania (wiązkowania) usług. Co do zasady, podejście zintegrowane jest pożądane, jednak jego stosowanie musi być uzależnione od indywidualnych potrzeb i preferencji poszczególnych odbiorców.
	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none">• Kompleksowe i długotrwałe wsparcie (od 3 miesięcy) na podstawie Indywidualnych Planów Usług Społecznych,• Przyznawanie pojedynczych usług na podstawie informacji CUS.
5	Rekomendacja: Wyzwaniem na przyszłość jest powiązanie i zbudowanie jednej oferty wszystkich usług świadczonych przez CUS, niezależnie od źródła finansowania czy podstawy prawnej. CUS powinien mieć jedną ofertę, zawierającą usługi realizowane w ramach różnych projektów, a także świadczone w ramach systemu pomocy społecznej.
	Kierunki działań: <ul style="list-style-type: none">• Integracja i wymiana informacji pomiędzy wszystkimi działami CUS,• Umożliwienie dostępu do aktualnej oferty CUS wszystkim pracownikom.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”

Zgodnie z rekomendacjami zawartymi w „Diagnozie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Starachowice” usługi społeczne w Mieście Starachowice powinny odpowiadać na wyzwania związane z niekorzystnymi trendami demograficznymi. Ze względu na zjawisko starzenia się populacji konieczna jest kontynuacja przemyślanej polityki senioralnej i tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla (różnych grup) seniorów. Potwierdzenie znajdujemy w dokumencie „Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”.

Obydwa dokumenty wskazują również na konieczność udzielania kompleksowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom doświadczającym kryzysu w rodzinie, w tym opuszczającym pieczę zastępczą.

Charakterystyka i przewidywana liczba osób objętych Programem

Tabela Nr 2. Charakterystyka osób objętych Programem

Lp.	Grupa docelowa	Charakterystyka grupy docelowej	Przewidywana liczba osób objętych wsparciem w Programie
1.	Seniorzy	Osoby mieszkające na terenie Starachowic, w tym: 1) Aktywni Seniorzy – osoby, które ukończyły 60 lat, mobilne, zainteresowane aktywnym życiem społecznym, dla których zaplanowano m.in.: usługi profilaktyczne przeciwdziałające utracie sprawności fizycznej, usługi kulturalne, kultury fizycznej i turystyki, animacji społecznych, których celem jest zapobieganie izolacji społ. oraz pomoc innym w formie wolontariatu i ruchów sąsiedzkich. 2) Seniorzy, którzy ukończyli 70 lat, borykający się z problemami zdrowotnymi, dla których zaplanowano: usługi zdrowotne, poradnictwo, pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów.	265
2.	Osoby dorosłe, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym i w stopniu umiarkowanym	Osoby z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym lub znacznym doświadczają wielu trudności w codziennym życiu, które wynikają często z braku pomocy specjalistów oraz dostępności architektonicznej i informacyjno-komunikacyjnej budynków użyteczności publicznej. Dla osób z niepełnosprawnościami zaplanowano taksówkę CUS, poradnictwo psychologiczne, porady dietetyka oraz wsparcie w rozwiązywaniu codziennych problemów.	200
3.	Opiekunowie faktyczni	Osoby, które poświęciły się sprawowaniu opieki, przestając pełnić dotychczasowe role społeczne i zawodowe, zaniedbując przy tym własne zdrowie. Opiekunowie muszą podporządkować swój dzienny rozkład zajęć wykonywaniu czynności związanych z opieką, co oznacza życie w warunkach ciągłego obciążenia psychofizycznego. Takie wsparcie pozwoli im zadbać o zdrowie psychiczne i fizyczne.	40
4.	Osoby/rodziny wymagające wsparcia, doświadczające kryzysu, osoby dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań	Osoby w sytuacji kryzysowej oraz opuszczające pieczę zastępczą, którym trudno pomóc z uwagi na „milczenie, ukrywanie i wypieranie problemu” oraz zaburzenia dotyczące wielu sfer życia, np. brak poczucia własnej wartości, wyuczoną bezradność, izolację społeczną, brak wsparcia, złe doświadczenia. Dla osób doświadczających kryzysu zaplanowano koszyk usług w mieszkaniach treningowych.	36

5.	Społeczność lokalna	Wsparciem zostaną objęte 3 najbardziej zdegradowane i potrzebujące wsparcia społeczności lokalne Miasta Starachowice, w tym 2 terytorialne i 1 kategoriałna (seniorzy). W społecznościach terytorialnych największe wsparcie zostanie skierowane do: <ul style="list-style-type: none"> • osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, • dzieci i młodzieży, • osób zagrożonych utratą znaczenia społecznego. 	3 społeczności
Liczba osób objętych wsparciem w ramach Programu (ogółem)			541

Źródło: opracowanie własne

W ramach Programu Usług Społecznych dla Gminy Starachowice zaprojektowano usługi dla ww. poszczególnych grup odbiorców, złożone z różnych zakresów wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług przez centrum usług społecznych. Wybór konkretnych usług zostanie dopasowany do indywidualnych potrzeb odbiorców wsparcia, klientów CUS. Będą to zatem usługi zindywidualizowane, tj. „szyte na miarę”.

Określenie usług społecznych oferowanych w Programie

1.1.i.1. Usługi społeczne określone w Programie odpowiadają na potrzeby i wyzwania wynikające z przeprowadzonej „Diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Starachowice” oraz dokumentu pn. Założenia i rekomendacje do „Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice”. W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące grupy docelowe:

- seniorzy,
- osoby z niepełnosprawnościami,
- opiekunowie faktyczni,
- osoby i rodziny w kryzysie oraz osoby opuszczające pieczę zastępczą, osoby dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań,
- społeczność lokalna.

1.1.i.2. Zakres usług społecznych określonych w Programie jest zgodny z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019 r. poz.1818), zwaną dalej ustawą o CUS. Usługi określone w Programie obejmują działania z zakresu:

- pomocy społecznej,
- promocji i ochrony zdrowia,
- kultury,
- kultury fizycznej i turystyki,
- pobudzania aktywności obywatelskiej,
- wspierania rodziny,
- systemu pieczy zastępczej.

Organizowanie Społeczności Lokalnej

Plan OSL został opracowany według trzech kluczowych zasad:

1. Zasadę precyzyjnego dostosowania planowanych działań do specyfiki wytypowanych do pilotażu społeczności.
2. Zasadę kompleksowości wsparcia, w którym OSL jest elementem wsparcia pakietów usług projektowanych w ramach CUS.
3. Komplementarności planu OSL z innymi elementami "Planu wdrażania CUS", zarówno na poziomie merytorycznym jak i organizacyjnym systemu usług społecznych w Starachowicach.

W zakresie realizacji tego planu, wykorzystywane będą trzy metody rekomendowane do organizowania społeczności lokalnej:

1. Animacje społeczności lokalnej – w tym zakresie planujemy realizację lokalnych imprez integracyjnych, gier terenowych i rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, konkursów artystycznych i innych, akcji społecznościowych, organizację pogadanek, prelekcji i warsztatów.
2. Sieciowanie – w ramach tej metody planujemy pozyskiwanie nowych partnerów do prowadzonych działań, współpracę z lokalnym biznesem, włączenie lokalnych instytucji i organizacji w działania w lokalnych społecznościach.
3. Planowanie społeczne – czyli monitorowanie potrzeb i problemów lokalnych społeczności, promowanie aktywności mieszkańców i lokalnych liderów, utrzymywanie stałych kontaktów z przedstawicielami lokalnych władz, przekazywanie do nich wniosków mieszkańców i monitorowanie ich realizacji.

Plan oparty został na dotychczasowych doświadczeniach i zakłada dalszą pracę z mieszkańcami bloków przy ul. Ostrowieckiej z możliwością włączenia innych zainteresowanych mieszkańców z tej części Starachowic. Działania będą prowadzone

również wśród mieszkańców Osiedla Wzgórze z wykorzystaniem m.in. potencjału Centrum Aktywności Społecznej. Podejmowane będą szersze inicjatywy na rzecz seniorów we współpracy z Klubami Seniorów, Radą Seniorów i instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz seniorów w Starachowicach. Planowane jest wsparcie wolontariatu i promowanie aktywności seniorów w tym zakresie. Zostaną zainicjowane działania polegające na opracowaniu zasad współpracy pomiędzy OSL a instytucjami miejskimi w zakresie skierowania części oferty tych instytucji do społeczności objętych OSL. Na bieżąco będą prowadzone animacje dla lokalnych liderów do prowadzenia działań, które mobilizują innych uczestników do aktywności.

Warunki i tryb kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie

1. Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019 r. poz. 1818), kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało za pośrednictwem CUS, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.
2. Kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych, określonych w Programie realizowane będzie zgodnie z Rozdziałem 5 *Zasady realizowania programów usług społecznych przez centrum usług społecznych* cyt. wyżej Ustawy.
3. Podstawowym warunkiem kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, ujętych w Programie jest miejsce zamieszkania na terenie Gminy Starachowice.
4. Pozostałe warunki oraz tryb kwalifikowania został przedstawiony w podziale na główne grupy odbiorców w Tabeli nr 3.
5. Szczegółowe warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych zostaną określone w Regulaminach poszczególnych usług.
6. Kwalifikowanie następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu.

Wysokość opłaty za usługi społeczne, osoby uprawnione do uzyskania ulg w opłacie za usługi społeczne i wysokość tych ulg

Usługi społeczne realizowane przez CUS w Starachowicach w ramach Programu będą świadczone nieodpłatnie w ramach projektu pn. „Społeczne Starachowice – rozwój usług świadczonych przez CUS”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027, Działanie: FESW.09.04.

Tabela Nr 3. Usługi społeczne przyznawane w ramach programu, warunki i tryb przyznawania

Program Usług Społecznych na okres 30 miesięcy dla mieszkańców Starachowic
Usługi świadczone bezpłatnie w ramach projektu „Społeczne Starachowice – rozwój usług świadczonych przez CUS”

Usługi mobilne świadczone w miejscu zamieszkania					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Limity w przyznawaniu usług dla Uczestnika na rok lub IPUS	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Taksówka CUS	seniorzy 60+, ON, opiekunowie faktyczni, wsparcie rodziny	10 kursów lub codzienny dowóz w przypadku ośrodków wsparcia	4 800 kursów	- w przypadku ON - orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, - w przypadku opiekunów faktycznych - oświadczenie	1. Seniorzy 60+: - samotne zamieszkiwanie - 3 pkt, - znaczny stopień - 2 pkt, - stopień umiarkowany - 1 pkt 2. Opiekunowie faktyczni: - opieka nad osobą ze znacznym st. niepełnosprawności - 2 pkt, - opieka nad osobą z umiarkowanym stopniem - 1 pkt
Mobilny psycholog	seniorzy 60+, ON, opiekunowie faktyczni, wsparcie rodziny	10 godzin	1 200 godzin		
Mobilny fizjoterapeuta	seniorzy 60+, ON, opiekunowie faktyczni	10 godzin	3 600 godzin		
Mobilny posiłek	seniorzy 60+, ON	codzienna dostawa obiadu jednodaniowego dla 35 osób	1 050 obiadów miesięcznie		
Usługi gospodarczo-porządkowe	seniorzy 60+, ON, opiekunowie faktyczni	6 godzin	1 800 godzin		
Usługi sąsiedzkie	seniorzy 60+, którzy z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione - zg z art. 50 ustawy o pomocy społecznej	20 godzin miesięcznie	12 000 godzin	oświadczenie o wskazaniu osoby, która będzie świadczyć usługi sąsiedzkie, spełniająca warunki określone art. 50 pkt 4a ustawy o pomocy społ.	

Usługi wspierające zdrowy tryb życia					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Limity w przyznawaniu usług dla Uczestnika na rok lub IPUS	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Dietetyk konsultacje	seniorzy 60+, ON, opiekunowie faktyczni	6 godzin	360 godzin	-	Seniorzy 60+: - samotne zamieszkiwanie - 3 pkt, - znaczny stopień - 2 pkt, - umiarkowany - 1 pkt 2. Opiekunowie faktyczni: - opieka nad osobą ze znacznym st. niepełnosprawności - 2 pkt, - z umiarkowanym stopniem - 1 pkt
Warsztaty dietetyczne		5 warsztatów	15 warsztatów	-	Uczestnicy konsultacji dietetycznych
Gimnastyka korekcyjna/zajęcia taneczne	seniorzy 60+, opiekunowie faktyczni	udział w zajęciach wyznaczonej grupy w okresie objętym IPUS	3 grupy / 4 zajęcia w miesiącu dla grupy	oświadczenie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach	Seniorzy 60+: - samotne zamieszkiwanie - 3 pkt Opiekunowie faktyczni: - opieka nad osobą ze znacznym st. niepełnosprawności - 2 pkt, - z umiarkowanym stopniem - 1 pkt
Aqua aerobik			6 grup / 4 zajęcia w miesiącu dla grupy		
Wyjazdy na seanse siarczkowe (1 wyjazd - 50 osób, trzygodzinny pobyt na basenie, obiad)		udział w wyjazdach zaplanowanych na dany rok lub IPUS	15 wyjazdów		

Usługi z zakresy wsparcia rodziny i pieczy zastępczej / dla osób i rodzin w sytuacji kryzysowej / dla osób dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub bezdomnych					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Limity w przyznawaniu usług dla Uczestnika na rok lub IPUS	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Niania/opiekunka dla dzieci	osoby/rodziny w sytuacji kryzysowej, w tym: - wykluczenie z dostępu do mieszkań, - izolacja społeczna, - problemy opiekuńczo-wychowawcze, - przemoc, - kryzys zdrowia psychicznego itp.	Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania Asystenta Rodziny. Maks. 160 godz. m-cznie	4 800 godzin	oświadczenie uzasadniające potrzebę wsparcia	Osoby: - z chorobami psychicznymi - 2 pkt, - korzystające z programu FE PŻ – 1 pkt
Terapeuta kryzysów życiowych		Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania. Maks. 7 godz. m-cznie	210 godzin	-	
Mieszkania treningowe (opiekun mieszkania)		Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania. Śred. 2,5 godz. w m-cu	1200 godzin	oświadczenie o dotknięciu wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub byciu osobą w kryzysie bezdomności	
Mieszkania treningowe (psycholog)		Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania. Śred. 1,5 godz. w m-cu	840 godzin		
Mieszkania treningowe (trener aktywności)		Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania. Śred. 1,5 godz. w m-cu	840 godzin		
Mieszkania treningowe (prawnik)		Wg potrzeb, na podstawie rozpoznania. Śr. 1,25 godz. w m-cu	420 godzin		

Usługi dla 70 uczestników Klubu Seniora „Niezapominajka”					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Wymóg – uczestnictwo w KS, zajęcia wybierane przez uczestników - zapis na zajęcia wg harmongr. i limitu uczestników w gr	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Fitness/Zumba/Joga	Seniorzy 60+	50 godz. zajęć w m-cu	1500 godzin	oświadczenie o braku przeciwwskazań do udziału w zajęciach	samotne zamieszkiwanie
Zajęcia z gier stolikowych		20 godz. zajęć w m-cu	600 godzin		
Zajęcia z muzykoterapii		8 godz. zajęć w m-cu	240 godzin		
Zajęcia teatralne		20 godz. zajęć w m-cu	600 godzin		
Zajęcia plastyczne		16 godz. zajęć w m-u	240 godzin		
Zajęcia komputerowe		20 godz. zajęć w m-cu	600 godzin		
Spotkania okolicznościowe		średnio 1 raz na kwartał	10 spotkań		
Wyjazdy, wyjścia, teatr, filharmonia, kabaret, wystawa		średnio 1 raz na kwartał	10 spotkań		
Wycieczki krajoznawcze		1-2 wycieczki w roku	5 wycieczek		
Marsze Nordic Walking		10 godz. w m-cu	300 godzin		
Warsztaty rozwoju osobistego		4 godz. w m-cu	120 godzin		
Warsztaty dbania o ciało i urodę – zajęcia praktyczne (podolog, fryzjer, kosmetyczka, wizażystka, stylistka)		1-2 razy na kwartał	18 warsztatów		
Turnieje gry w kręgle		3-4 razy w roku	11 turniejów		
Punkt samopomocy – szycie i poprawki krawieckie		Według potrzeb	Według potrzeb		
Zajęcia kulinarne w grupach, wspólne przygotowywanie zdrowych potraw i degustacja		8 zajęć w miesiącu	240 zajęć		

Organizowanie społeczności lokalnej					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Limity w przyznawaniu usług dla Uczestnika na rok lub IPUS	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Animacje społeczności lokalnej (w tym: koordynacja punktu wolontariatu)	Osoby/rodziny objęte działaniami OSŁ: - mieszkańcy osiedla Wzgórze, - bloków socjalnych przy ul. Ostrowieckiej, - seniorzy 60+	35 godz. m-cznie (w tym: 25 godz. animacji społecznych, 10 godz. animacji kulturalnych) w grupach liczących min. 15 osób	1 050 godzin	-	-
Akcje społecznościowe z elementami integracyjnymi i rekreacyjnymi		średnio raz na dwa m-ce (działania terenowe, akcje wzajemnej pomocy, pokazy kina plenerowego, spotkania integracyjne, sportowo-rekreacyjne) w grupach liczących min. 30 osób	16 akcji		
Warsztaty edukacyjne, wzmacniające kapitał społeczny		średnio 4 warsztaty w każdym roku realizacji Programu w grupach min. 25 osób	15 warsztatów		

Szkolenia kadr (wolontariuszy i osób realizujących usługi sąsiedzkie)					
Nazwa usługi	Uczestnicy	Limity w przyznawaniu usług dla Uczestnika na rok lub IPUS	Jednostki usług na cały okres realizacji Programu	Dodatkowe dokumenty	Kryteria premiujące
Szkolenia z udzielania pierwszej pomocy (kurs podstawowy)	Osoby świadczące usługi sąsiedzkie i wolontariusze	udział w jednym szkoleniu dla uczestnika w okresie realizacji Programu	120 osób przeszkolonych w ramach Programu	Oświadczenie o zdolności pod względem psychofizycznym do świadczenia usług sąsiedzkich	Osoby świadczące usługi sąsiedzkie

Sposób dokumentowania spełniania warunków

- .1. Kwalifikowanie osób do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie się odbywało na podstawie złożonych przez wnioskodawców oświadczeń o spełnieniu warunków do korzystania z usług, określonych w Programie lub Regulaminach usług społecznych.
- .2. Oświadczenia, o których mowa w pkt 1, składane będą pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie będzie obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.
- .3. CUS w Starachowicach może zwrócić się do wnioskodawcy o udokumentowanie, w sposób wskazany w Programie lub Regulaminach usług społecznych:
 - spełniania przez osobę zainteresowaną określonych warunków niezbędnych do jej zakwalifikowania, w tym informacji o sytuacji życiowej, zdrowotnej, rodzinnej i materialnej.

Dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych

1. Zgodnie z art. 50.1. Centrum przetwarza określone w Programie dane osobowe, w tym dane osobowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 i art. 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych):
 - wnioskodawców,
 - osób korzystających z usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych oraz członków ich rodzin – w zakresie niezbędnym do realizacji zadań centrum wynikających z ustawy.
2. W dokumentacji CUS będą gromadzone i przetwarzane dane osobowe niezbędne do kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych, w szczególności: imię i nazwisko, data urodzenia, adres miejsca zamieszkania lub pobytu lub zameldowania na pobyt stały, data urodzenia, numer PESEL, nr telefonu, stan cywilny, dane opiekuna prawnego i osoby do kontaktu (imię i nazwisko, nr telefonu), aktywność zawodowa, liczba osób w gospodarstwie domowym, relacje w rodzinie, stan zdrowia, niepełnosprawność, liczba, rodzaj, zakres, wartość i miejsce przyznanych usług.

3. Warunkiem korzystania z usług społecznych jest podpisanie oświadczenia z zakresu przetwarzania danych osobowych wynikającego z art. 9 ust. 1 i art. 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), uwzględniającego obowiązek informacyjny realizowany w związku z art. 13 i art. 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679.

Organizacja Programu, w tym etapy jego realizacji

1. Realizatorem programu usług społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Starachowicach.
2. Wykonawcą usług społecznych określonych w Programie Usług Społecznych może być, w szczególności:
 - CUS oraz inne jednostki organizacyjne Gminy Starachowice,
 - podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.).

Tabela Nr 4. Etapy realizacji Programu

Etap	Działanie	Termin realizacji
I	Uchwała Rady Miejskiej w Starachowicach o przyjęciu do realizacji Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice	V. 2024
II	Realizacja i koordynacja usług społecznych przez CUS	VI.2024 – XI.2026
III	Monitorowanie usług społecznych	VI.2024 – XI.2026
IV	Sporządzenie informacji z realizacji Programu	III.2027

Źródło: opracowanie własne

Sposób monitorowania i oceny Programu oraz mierniki efektywności jego realizacji

Monitorowanie jest integralnym elementem bieżącego zarządzania. W odniesieniu do Programu Usług Społecznych w Starachowicach celem monitorowania jest dostarczenie informacji, na podstawie których następuje ocena postępu prowadzonych działań oraz weryfikacja tempa i kierunku zachodzących zmian. Monitorowanie polegać będzie zatem na systematycznym sprawdzaniu i kontroli czy Program jest realizowany zgodnie z założeniami.

Proces monitorowania Programu Usług Społecznych w Starachowicach zostanie oparty na zbieraniu obiektywnych danych, ich analizowaniu i wyciąganiu wniosków pomagających w ocenie efektywności i poprawności realizowanych działań w przyjętej perspektywie czasowej.

Monitorowanie i ocena Programu obejmuje dwa poziomy:

- Monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS),
- Monitorowanie, jako narzędzie zarządzania strategicznego.

Monitorowanie Indywidualnych Planów Usług Społecznych (IPUS)

Monitorowanie IPUS oznacza rejestrowanie zmian i postępów poszczególnych osób objętych Indywidualnym Planem Usług Społecznych oraz poprawności świadczenia usług społecznych przez Wykonawców. Monitorowanie ma służyć wprowadzaniu zmian, działań naprawczych lub alternatywnych rozwiązań, które pomogą zrealizować zakładany rezultat dla konkretnej osoby/grupy osób (zadanie KIPUS i OUS). Etapy:

1. Bieżące monitorowanie realizacji IPUS przez Koordynatorów Indywidualnych Planów Usług Społecznych (KIPUS). Pozwoli to KIPUS na bieżąco reagować w przypadku nietrafnie dobranej usługi, konieczności zmiany na inną czy też objęcie dodatkową usługą. Jest na bieżąco informowany o faktycznym wykorzystywaniu przez beneficjenta przyznanych usług. Monitorowanie odbywa się min. poprzez kontakt telefoniczny z odbiorcą usług, rodziną, kontrolą jakości wykonywanych usług w trakcie trwania usługi, kontakt z wykonawcą usługi.
2. Przeprowadzenie przez KIPUS rozmowy podsumowującej po zakończeniu realizacji IPUS i sporządzenie opisu przebiegu i rezultatów tego planu.
3. Organizacja spotkań przez Organizatora Usług Społecznych (OUS), służących omówieniu realizacji IPUS oraz współpracy z wykonawcami usług społecznych – co najmniej raz na 3 miesiące. W spotkaniu takim mogą uczestniczyć, na zaproszenie Organizatora Usług Społecznych, przedstawiciele wykonawców usług społecznych (art. 46 ust. 2 ustawy o CUS).
4. Podsumowanie realizacji IPUS przez OUS, po zakończeniu IPUS, będzie przedstawiane Dyrektorowi Centrum oraz Organizatorowi Społeczności Lokalnej. Podsumowanie

pokazuje skuteczność podejmowanych przez CUS działań w zakresie dostarczania indywidualnego wsparcia. Pozwala na wskazanie kierunków działań dla organizatora społeczności lokalnej w zakresie rozeznania, jakiego rodzaju działania wspierające można byłoby zaplanować w celu poprawy czy też wzmocnienia oddziaływania usług społecznych.

Monitorowanie, jako element zarządzania strategicznego

Monitorowanie, jako element zarządzania strategicznego dotyczy efektywności społeczno-ekonomicznej realizowanych usług, organizacji usług społecznych oraz rejestrowania postępów w realizacji celów wskazanych w Programie, na podstawie stopnia realizacji poszczególnych mierników efektywnościowych (zadanie OUS). Narzędzia monitorowania:

1. Monitoring realizowany poprzez wywiady kwestionariuszowe, rozmowy indywidualne, indywidualne wywiady, zogniskowane wywiady fokusowe w społeczności lokalnej, dotyczące:
 - jakości realizowanych usług,
 - zgodności z oczekiwaniami,
 - kompetencji wykonawców usług.

Wnioski z monitorowania realizacji Programu i ocena Programu w oparciu o mierniki efektywności realizacji Programu zostaną przedstawione w formie raportu, który będzie opracowywany po zakończeniu realizacji Programu (zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o CUS).

Sposób pozyskiwania informacji o realizowanych usługach

- Spotkania sieci usługodawców, co pozwoli na stałą i systematyczną wymianę informacji przydatnych dla potencjalnych odbiorców usług,
- Zarządzanie wiedzą odbiorców usług, proces oparty na relacjach, pozwalający lepiej poznać i zrozumieć potrzeby w/wym., często jeszcze nieświadomione,
- Spotkania zespołu CUS, w szczególności z osobami pracującymi bezpośrednio z mieszkańcami. Niezwykle istotnym elementem pozyskiwania i zarządzania informacją jest współpraca i wymiana informacji pomiędzy Organizatorem Usług Społecznych, który dba o zapewnienie podaży usług społecznych a Koordynatorami Indywidualnych Planów Usług Społecznych, którzy analizują proces od strony popytu (potrzeb zainteresowanych),
- Ankiety, wywiady pozwalające na poznanie opinii mieszkańców Starachowic.

Mierniki efektywności Programu

Tabela Nr 5. Mierniki efektywności Programu

Lp.	Nazwa miernika	Rodzaj miernika
Cel szczegółowy 1.		
Zwiększenie dostępu do usług społecznych dla mieszkańców Starachowic		
1	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w ramach Programu	wskaźnik produktu
2	Liczba opiekunów faktycznych/nieformalnych objętych wsparciem w Programie	wskaźnik produktu
3	Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej	wskaźnik produktu
4	Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w Programie	wskaźnik produktu
5	Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej	wskaźnik produktu
6	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w Programie	wskaźnik produktu
7	Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w Programie	wskaźnik produktu
Cel szczegółowy 2.		
Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych		
8	Liczba spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami Gminy Starachowice, dotyczących usług społecznych	wskaźnik produktu
9	Liczba usług społecznych, dla których opracowano minimalne standardy ich świadczenia	wskaźnik produktu
10	Wdrożenie systemu monitoringu usług społecznych	wskaźnik rezultatu
Cel szczegółowy 3.		
Koordinacja usług społecznych i zdrowotnych		
11	Liczba utworzonych lokalnych sieci usługodawców, realizujących usługi społeczne	wskaźnik rezultatu
12	Procent usług społecznych zleconych podmiotom ekonomii społecznej w ramach Programu	wskaźnik rezultatu

Źródło: opracowanie własne

Budżet Programu oraz źródła jego finansowania

1. Łączna kwota przeznaczona na realizację usług społecznych w ramach Programu w latach 2024-2026 wynosi: **7 130 765,95 zł, w tym kwota dofinansowania - 6 774 227,50 zł.**
2. Usługi społeczne określone w Programie będą realizowane w ramach Projektu pn. „Społeczne Starachowice – rozwój usług świadczonych przez CUS”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Świętokrzyskiego na lata 2021-2027, Działanie: FESW.09.04.
3. Środki finansowe przeznaczane na realizację Programu, w latach 2024-2026 obrazuje Wykres Nr 2.

Wykres Nr 2. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu, w podziale na lata 2024-2026 (w zł)

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Przedstawiony Program jest komplementarny do innych dokumentów strategicznych Gminy Starachowice, tj. Strategii Rozwoju Gminy Starachowice na lata 2018-2027 oraz Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Starachowice na lata 2016-2025.

Program odpowiada na najważniejsze potrzeby i wyzwania mieszkańców Gminy Starachowice, określone w „Diagnozie potrzeb i potencjału społeczności lokalnych w zakresie usług społecznych na terenie Gminy Starachowice”.

Potrzeby mieszkańców zmieniają się w czasie, dlatego wraz z pojawieniem się nowych potrzeb i wyzwań zostanie opracowany następny Program Usług Społecznych w Gminie Starachowice. Zgodnie z *ustawą z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019r. poz. 1818)*, każda gmina ma możliwość realizacji wielu Programów.

Spis tabel

Tabela Nr 1. Zapotrzebowanie na usługi społeczne w Starachowicach	str. 11
Tabela Nr 2. Charakterystyka osób objętych Programem	str. 16
Tabela Nr 3. Usługi społeczne przyznawane w ramach programu, warunki i tryb przyznawania	str. 21
Tabela Nr 4. Etapy realizacji Programu	str. 27
Tabela Nr 5. Mierniki efektywności Programu	str. 30

Spis schematów i wykresów

Schemat Nr 1. Cele Programu Usług Społecznych w Gminie Starachowice	str. 8
Wykres Nr 1. Ocena gotowości do ponoszenia opłat za korzystanie z usług społecznych	str. 12
Wykres Nr 2. Środki finansowe przeznaczone na realizację Programu (w zł)	str. 31